

DUYGUSAL SEMANTİK FARKLILIĞA GÖRE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİNDEKİ TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÜKLEDİKLERİ DEĞERLER

Oğuzhan SEVİM*

Behice VARIŞOĞLU**

Özet

Bu çalışmanın amacı Osgood Semantik Farklılık Ölçeği'ndeki duygusal değerlere göre Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu ve olumsuz tutumlarını incelemektir. Araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 163 Türkçe öğretmeni adayından oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Osgood, Suci ve Tannenbaum (1957) tarafından geliştirilen Semantik Farklılık Ölçeği ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemleri (frekans ve yüzde) kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olumsuz olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal semantik farklılık, Türkçe öğretmeni adayları, öğretmenlik mesleği, değerler.

THE VALUES ATTRIBUTED TEACHING PROFESSION BY TURKISH TEACHER CANDIDATES ACCORDING TO EMOTIONAL SEMANTIC DIFFERENCE IN ATATURK UNIVERSITY

Abstract

The purpose of study is to examine the positive and negative attitudes of Turkish teacher candidates about the profession of teaching according to emotional values in Osgood Semantic Differentiation Scale. The scanning model that applied at quantitative studies is used in the research. The study group of research consists of 163 Turkish teacher candidates studying graduate departments. The research's data were obtained with "Osgood Semantic Differentiation Scale" created by Osgood, Suci and Tannenbaum (1957). Descriptive statistical methods were used for analyzing the data. As a result of the study it was understood that attitudes of Turkish teacher candidates are negative related to the teaching profession and these attitudes are on a high level.

Keywords: Emotional semantic difference, Turkish teacher candidates, teaching profession, values.

* Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, K.K.E.F. Türkçe Eğitimi Bölümü, oguzhan-sevim@windowslive.com

** Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, K.K.E.F. Türkçe Eğitimi Bölümü, bvarisoglu@hotmail.com

1. Giriş

Öğretmen yetiştirme, son zamanlarda üzerinde durulan önemli konulardan biridir. Yetiştirilen öğretmenlerin sahip oldukları nitelikler, öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik durumları ve mesleğe yönelik tutumları araştırmacıların en çok üzerinde durdukları konular arasında yer almaktadır. Öğretmen niteliklerini temel alan çalışmalarda öğretmenlerin kişilik özelliklerinin, davranışlarının, tutumlarının, ilgilerinin ve akademik yeterliliklerinin eğitim ve öğretim sürecinde önemli rol oynadığı belirlenmiştir (Memişoğlu, 2006). Özellikle son yıllarda öğretmenlerin istenilen niteliklere sahip olmadıklarına ilişkin yaygın bir kanı bulunmaktadır (Taşdemir, 1996; Üstüner, 2004). Yapılan bu çalışmalarda öğretmenlik mesleğinin sorunları, öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumları, değer yargıları ve mesleğin doyum sağlama düzeyi üzerine değerlendirilmeler yapılmakta ve tespit edilen sorunların olumlu yönde geliştirilmesi için nelerin yapılabileceğine dikkat çekilmektedir (Koçer, 1992; Akyüz, 2001; Çapa ve Çil, 2000).

Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde daha etkili olabilmeleri için mesleğe yönelik olumlu algılar geliştirmeleri gerekmektedir (Erdem, Gezer ve Çokadar, 2005). Öğrencilerin eğitim fakültelerine gelmeden önce öğretmenlik mesleğiyle ilgili sahip oldukları bilgi ve algı düzeyleri, onların öğrencilik yıllarında aldıkları eğitimin kalitesini ve mesleki becerilerini geliştirmelerindeki çabalarını önemli ölçüde etkilemektedir.

Öğretmen eğitiminin ve niteliklerinin son zamanlarda değiştiğini belirten Calderhead (1997), bu değişim nedeniyle eğitim sistemlerinin ve toplumun doğrudan etkileneceğini dile getirmiştir (Akt: Bulut ve Doğar, 2006). Akyüz (2001: 397) ise öğretmenlik mesleğiyle ilgili toplumsal algının ve öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumun giderek azaldığını şu cümlelerle dile getirmektedir:

Kendisinden büyük görevler beklenen öğretmene önce toplumda güvenilir bir statü sağlamak gerekirken eğitim tarihimizde bunun yetirince anlaşılıp uygulanmaması olumsuz sonuçlar vermiştir.

Öğretmenlik mesleğinin statüsündeki yükselik Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki durumundan giderek azalmakta; bunun sebebi olarak da mesleğin ücretlerinin düşüklüğü, bir kadın mesleği gibi görülmeye başlanması, öğretmenlerin etkili bir mesleki örgütlenmelerinin bulunmaması, siyasal etkiler ve sık sık başka kaynaklardan öğretmen seçilmesi olarak görülmektedir (Tok, 1995). Toplumun mesleğe ilişkin bakış açısı, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını da etkilemektedir (Slocum, 1974).

Literatüre bakıldığında öğretmenlik mesleğiyle ilgili yapılan çalışmaların şu maddelerde yoğunlaştığı görülmektedir:

- ✓ Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların değerlendirilmesi (Çetin, 2006; Terzi ve Tezci, 2007; Bozdoğan, Aydın, ve Yıldırım, 2007; Temizkan, 2008; Pehlivan, 2008; Bulut, 2009 Aksoy, 2010)
- ✓ Mesleğe yönelik görüşlerin değerlendirilmesi (Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007)
- ✓ Kişilik ve tutum arasındaki ilişki (Şenel, Demir, Sertelin, Kılıçaslan ve Köksal, 2004)
- ✓ Çeşitli değişkenlerin mesleki tutuma etkisi (Çapa ve Çil, 2000; Derman, Özkan, Altuk ve Mülazımoğlu, 2008; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010)
- ✓ Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve mesleki benlik saygısının ilişkisi (Sayın, 2005)

Öğretmenlik mesleğiyle ilgili tutumların ortaya konulması, öğretmenliğe karşı farklı duygusal durumların gün yüzüne çıkarılmasına da olanak sağlamaktadır. Mesleğe karşı motivasyonun artırılmasında ve duygusal bağlılığın geliştirilmesinde, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleklerine yükledikleri duygusal anlamların olumlu ya da olumsuz yönde olmasının önemli bir rolü bulunmaktadır. Yapılan bu çalışma ile daha önceki çalışmalardan farklı olarak Osgood Semantik Farklılık Ölçeği'ndeki duygusal değerlere göre Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri olumlu ve olumsuz tutumlar incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki temel araştırma sorusuna cevap aranmıştır:

- Atatürk Üniversitesindeki Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri duygusal semantik değerler hangi yönde eğilim göstermektedir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2000: 77).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe öğretmeni adayları; örneklemini ise bu evrenden rastgele seçilen 163 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri Osgood, Suci ve Tannenbaum (1957; akt. Tavşancıl, 2006) tarafından geliştirilen Semantik Farklılık Ölçeği ile elde edilmiştir. Bir uçtan diğerine yedi kategoriden oluşan ölçek, insanların duygusal değerlerini ölçmeye yarayan bir araçtır. Ölçeğin bir ucu en olumlu, diğer ucu ise en olumsuz duyguyu veren sıfatlarla temsil edilir. Orta kategori *nötr* olmayı gösterir ve 0 değerini alır. Ölçekten alınabilecek olumlu – olumsuz duygu puanları 54 ile -54 puanları arasında değişmektedir. Bu ölçekten elde edilen tutum puanlarının parametrik olarak ölçeklendiği yani ölçek puanları arasındaki mesafelerin eşit olduğu varsayılmaktadır.

Osgood Semantik Farklılık Ölçeği'nin değerlendirilmesi şu şekildedir:

Tablo 1: Semantik Farklılık Ölçeği'nin Değerlendirilme Kategorileri

Olumlu Duygu			Nötr	Olumsuz Duygu		
Çok	Oldukça	Biraz	Karasız	Biraz	Oldukça	Çok
3	2	1	0	-1	-2	-3
Her Bir Kategorinin Alabileceği En Yüksek ve En Düşük Puan						
54	36	18	0	-18	-36	-54

Tavşancıl (2006: 173-174) “ölçeğin güvenilir, kolay uygulanabilir, kültürler arası karşılaştırmalı ölçmeye uygun ve denekler için ilginç olduğunu, ancak geliştirilmesinin kolay olmadığını, anlamlı boyutların ölçülebilmesinde çok sayıda kavrama ilişkin sıfatların toplanıp ön testten geçirilmesi ve faktör analizinin yapılması gerektiğini” belirtmektedir. Bu çalışmada Tavşancıl (2006)'dan alınan Osgood Semantik Farklılık Ölçeği kullanılmış ve ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,73 olarak hesaplanmıştır.

Osgood Semantik Farklılık Ölçeği ile elde edilen verilerin değerlendirilmesinde betimsel istatistik yöntemlerden frekans ve yüzde kullanılmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri duygusal anlamlar tespit edilmeye çalışılmış; elde edilen veriler tablolastırılmış, frekans ve yüzdelerle birlikte ifade edilmiştir.

Tablo 2’de öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili ortaya koydukları duygusal anlamların düzeyleri ile kullanılan sıfatların hangileri olduğu gösterilmiştir. Her bir düzeyin en alt satırında ise öğretmen adayları tarafından puanlanan sıfatların genel ortalamaları belirtilmiştir.

Tablo 2: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Duygusal Anlamları

I.Sıra Sıfatlar	Çok 3		Oldukça 2		Biraz 1		Kararsız 0		Biraz -1		Oldukça -2		Çok -3		II. Sıra Sıfatlar
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
İyi	0	0	1	0,6	3	1,8	6	3,7	16	9,8	52	31,9	84	84	Kötü
Güzel	1	0,6	0	0	4	2,5	9	5,5	15	9,2	52	31,9	78	47,9	Çirkin
Temiz	47	28,8	27	16,6	15	9,2	27	16,6	27	16,6	6	3,7	3	1,8	Pis
Tutarlı	35	21,5	35	21,5	10	6,1	34	20,9	22	13,5	10	6,1	6	3,7	Tutarsız
Güçlü	4	2,5	3	1,8	9	5,5	13	8,0	29	17,8	47	28,8	51	31,3	Güçsüz
Zevkli	3	1,8	3	1,8	5	3,1	8	4,9	23	14,1	47	28,8	68	41,7	Zevksiz
Önemli	2	1,2	4	2,5	1	0,6	9	5,5	12	7,4	30	18,4	102	62,6	Önemsiz
Anlamlı	72	44,2	19	11,7	10	6,1	31	19,3	11	6,7	9	5,5	5	3,1	Anlamsız
Onurlu	1	0,6	1	0,6	5	3,1	5	3,1	8	4,9	30	18,4	112	68,7	Onursuz
Huzurlu	2	1,2	2	1,2	9	5,5	20	12,3	23	14,1	43	26,4	60	36,8	Huzursuz
Yararlı	72	44,2	19	11,7	12	7,4	30	18,4	14	8,6	4	2,5	6	3,7	Yarasız
Sevimli	55	33,7	29	17,8	18	11,0	33	20,2	14	8,6	4	2,5	5	3,1	Sevimsiz
Sevgili	60	36,8	26	16,0	12	7,4	31	19,0	15	9,2	11	6,7	4	2,5	Sevgisiz
Yeterli	5	3,1	6	3,7	7	4,3	14	8,6	25	15,3	49	30,1	49	30,1	Yetersiz
Heyecanlı	39	23,9	31	19,0	11	6,7	28	17,2	37	22,7	5	3,1	6	3,7	Heyecansız
Kolay	10	6,1	12	7,4	14	8,6	15	9,2	33	20,2	33	20,2	39	23,9	Zor
Geçerli	3	1,8	6	3,7	6	3,7	23	14,1	23	14,1	45	27,6	49	30,1	Geçersiz
Verimli	3	1,8	3	1,8	5	3,1	11	6,7	16	9,8	40	24,5	84	51,5	Verimsiz
Ortalama	23	14,1	13	7,7	9	5,3	20	11,8	20	12,3	29	17,6	45	29,4	Ortalama

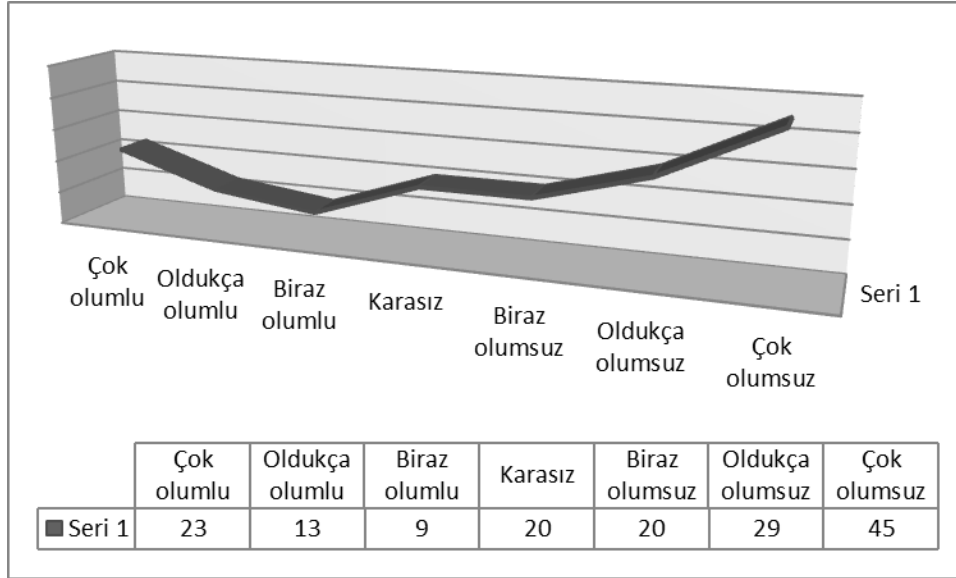
Tablo 2'deki olumlu sıfatlarla ilgili değerler incelendiğinde en yüksek değerlerin öğretmenlik mesleğini duygusal bağlamda tanımlayan *anlamlı* (f: 72, % 44,2) ve *yararlı* (f: 72, % 44,2) maddelerinde yığılma gösterdiği tespit edilmiştir.

Olumsuz sıfatlarla ilgili değerler incelendiğinde en yüksek değerlerin öğretmenlik mesleğini duygusal bağlamda tanımlayan *önemsiz* (f: 102, % 62,6) ve *onursuz* (f: 112, % 68,7) maddelerinde yığılma gösterdiği anlaşılmıştır.

Olumlu ve olumsuz sıfatlarla ilgili değerler incelendiğinde en yüksek değerlerin öğretmenlik mesleğini duygusal bağlamda tanımlayan *anlamlı* (f: 72, % 44,2), *yararlı* (f: 72, % 44,2), *sevgili* (f: 60, %44,2), *sevimli* (f: 55, %33,7); *onursuz* (f: 112, % 68,7), *önemsiz* (f: 102, % 62,6), *verimsiz* (f: 84, %51,5), *kötü* (f: 84, %84), *çirkin* (f: 78, %47,9) maddelerinde yoğunlaştığı görülmüştür.

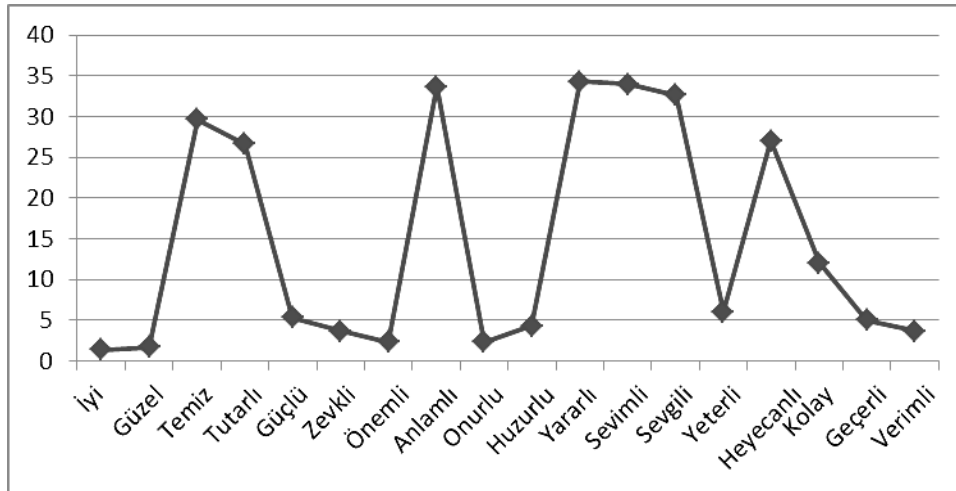
Tablo 2 incelendiğinde *kararsızlık* düzeyinin frekans değeri 20; olumlu anlam bildiren sıfatlara doğru gidildikçe *biraz* (9), *oldukça* (13), *çok* (23) düzeylerindeki frekans değerlerinin toplamının 45; olumsuz anlam bildiren sıfatlara doğru gidildikçe *biraz* (20), *oldukça* (29), *çok* (45) düzeylerindeki frekans değerlerinin toplamının ise 94 olduğu görülmüştür. Diğer bir ifadeyle Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri anlamların negatif yönde olduğu belirlenmiştir. Düzeylerin değerlerini gösteren grafik Şekil 1'deki gibidir:

Şekil 1: Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri duygusal anlam değerlerin düzeyleri

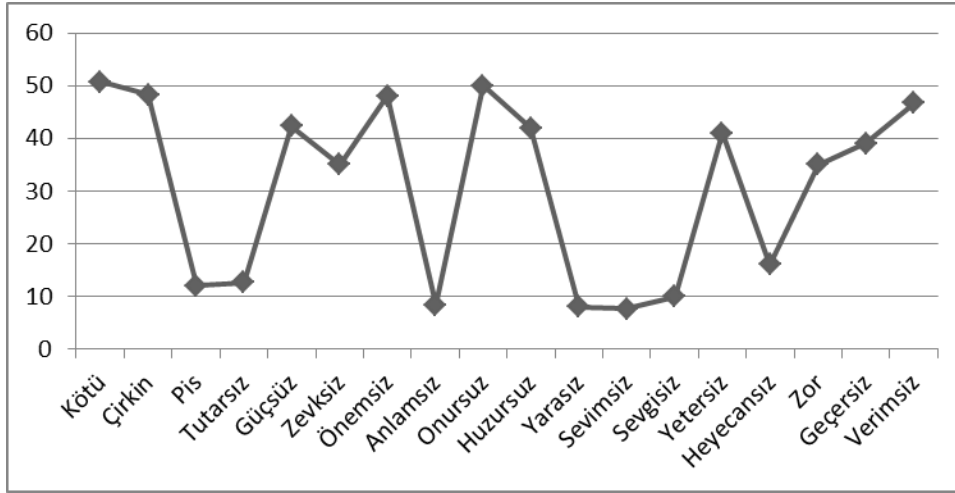
Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili kullandıkları olumlu sıfatların frekans değerlerine göre durumu Şekil 2’de gösterilmiştir:

Şekil 2: Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili kullandıkları olumlu sıfatlar

Şekil 2 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri olumlu anlamları gösteren sıfatların *temiz, tutarlı anlamlı, yararlı, sevimli, sevgili, heyecanlı* ve biraz da *kolay* maddelerinde toplandıkları görülmektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili kullandıkları olumsuz sıfatların frekans değerlerine göre durumu Şekil 3’te gösterilmiştir:

Şekil 3: Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili kullandıkları olumsuz sıfatlar

Şekil 3 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri olumsuz anlamları gösteren sıfatların *kötü, çirkin, güçsüz, zevksiz, önemsiz, onursuz, huzursuz, yetersiz, zor, geçersiz, verimsiz* maddelerinde topladıkları görülmektedir.

Şekil 2 ve Şekil 3 birlikte incelendiğinde olumlu ve olumsuz sıfatların birbirlerini tamamladıkları, birinde düşen değer diğerinde yükseldiği görülmüştür. Ancak sıfatlarla ilgili değerler toplu olarak değerlendirildiğinde olumsuz sıfatlardaki yığılmanın olumlulara göre daha fazla olduğu görülmüştür. Başka bir ifadeyle Türkçe öğretmeni adayları öğretmenlik mesleğini olumsuz yönde değerlendirmişlerdir.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmada Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumsuz yönde olduğu ve bu tutum düzeylerinin yüksek seviyede bulunduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlik mesleğine yönelik öğretmen adaylarının tutumlarını inceleyen Türkiye'deki araştırma sonuçlarıyla karşılaştırıldığında bu çalışmanın sonucu diğerlerinden farklılık göstermektedir. Buluç (2002); Saracaloğlu, Serin, Bozkurt ve Serin (2004); Aslan, Köksal ve Akyol (2006); Terzi ve Tezci (2007)'nin çalışmalarında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu yönde tutum geliştirdikleri tespit edilmişken, bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri duygusal anlamları gösteren sıfatların olumsuz yönde olduğu belirlenmiştir. Karşılaştırma yapılan bu araştırmalardan farklı bir sonuç elde edilmesinde şu sebeplerin etkili olduğu söylenebilir:

- Araştırmada kullanılan ölçeğin Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe öğretmeni adayları için yeni ve farklı olması

- Ölçekte öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ölçecek olan maddelerin cümlelerden değil, yalın sıfatlardan oluşması
- Kullanılan ölçeğin cevaplandırılma süresinin kısa olması
- Ölçekte yer alan maddelerin öğretmen adaylarının doğrudan duygularına hitap etmesi
- Kullanılan ölçeğin öğretmen adayları tarafından ilgi çekici bulunması

Bireyin toplumda önemli olduğu düşünülen örtülü ve güdüleyici tepkileri, objelere ve sembollere olumlu veya olumsuz bir tepki gösterme durumu, sahip olduğu değerler dizgesine bağlı olarak bir simgeyi veya nesneyi iyi, kötü, yararlı, zararlı biçimleriyle algılama durumu, anlık davranışını belirleyen geçmiş deneyimlerinin özeti; dış dünyaya karşı güdüsel, algısal, duygusal ve bilişsel süreçlerinin örgütlenmesi tutum olarak değerlendirilmektedir (Tavşancıl, 2006: 66-67). Bu tanım doğrultusunda Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik güdüsel, algısal, bilişsel ve duygusal tepkilerinin olumsuz yönde geliştiği anlaşılmıştır.

Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili duygusal anlamlandırmalarında baskın çıkan olumsuz sıfatların kötü, çirkin, güçsüz, zevksiz, önemsiz, onursuz, huzursuz, yetersiz, zor, geçersiz, verimsiz olduğu görülmüştür. Bu olumsuz sıfatlardan frekans değeri yüksek ikisinin önemsiz ve onursuz olduğu tespit edilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini onursuz ve önemsiz olarak değerlendirmeleri öğretmenlik mesleğinin günümüzde toplumumuzdaki saygınlık ve ekonomik durumuyla yakından ilgili olduğu düşünülmektedir. Bunlara ek olarak üniversiteye giriş sınavı öncesindeki süreçte okul ve dershanelerdeki rehberlik servislerinin öğrencilere meslekleri tanıtmaya ve onlara kişiliklerine uygun mesleklere yönlendirilmeleri konusunda yetersiz kalması, öğrencilerin bireysel çabalarının ve ilgilerinin istenen düzeyde olmaması, ailelerin öğrencilerin meslek seçimi sürecinde onlarla birlikte karar alma ve onları destekleme konusunda dayatmacı ya da ilgisiz bir tutum sergilemeleri, öğrencilerin meslek seçiminde hareket noktalarının sadece üniversite okumak ve boşta kalmamak amaçlarını taşıması gibi sebepler gösterilebilir.

5. Öneriler

Çalışmanın sonuçlarından yola çıkılarak şu önerilerde bulunulabilir:

- 1- Yükseköğretim öncesinde öğrencilere kaliteli rehberlik hizmeti sunulabilir.
- 2- Ailelerin öğrencilerin meslek seçimi sürecinde onlarla birlikte hareket etmeleri ve onları kararlarında yalnız bırakmamaları yönünde çalışmalar yapılabilir.
- 3- Öğrencilerin üniversite okuyamama kaygısıyla değil, doğru meslek edinme amacıyla hareket etmeleri için bilinçlendirilmeleri gerekir.

4- Meslek seçiminin bilişsel olduğu kadar duygusal bir yanının olduğunun da göz önünde bulundurulması gibi konulardaki uygulamalar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yükledikleri duygusal anlamların pekiştirilmesinde yol gösterici olabilir.

Bu nedenlerle öğretmenlik mesleğinin değerini ön plana çıkaran çalışmalara farkındalık uyandırma açısından daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- AKSOY, M. E. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 197-212.
- AKYÜZ, Y. (2001). *Türk Eğitim Tarihi: Başlangıçtan 2001'e*. (8. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.
- ASLAN, D., ve KÖKSAL AKYOL A. (2006). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 51–60.
- BOZDOĞAN, A. E., AYDIN, D., ve Yıldırım, K. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(2), 83-97.
- BULUÇ, B. (2002). Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Sertifikası Programlarına Yönelik Tutumları. *Toplumsal Düşünce Dergisi*, 3(5), 41–48.
- BULUT, H. ve DOĞAR, Ç. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 13-27.
- BULUT, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği), *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24
- ÇAPA, Y. ve ÇİL, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69 – 73.
- ÇAPRI, B. ve ÇELİKKALELİ, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33–53.

- ÇETİN, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
- DERMAN, A., ÖZKAN, E., ALTUK, Y. ve MÜLAZIMOĞLU, İ. E. (2008). Kimya Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(2), 113-127.
- ERDEM, A. R., GEZER, K. ve ÇOKADAR, H. (2005). Ortaöğretim Fen-Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı 1. Cilt içinde (s. 471-477)*, Denizli.
- KARAGÖZ, Y. ve EKİCİ, S. (2004). Sosyal Bilimlerde Yapılan Uygulamalı Araştırmalarda Kullanılan İstatistiksel Teknikler ve Ölçekler. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5, 25-43.
- KARASAR, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- KOÇER, H. A. (1992). *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi*. İstanbul: Milli Eğitim Yayınevi.
- MEMİŞOĞLU, S. P. (2006). Nasıl bir öğretmen? *Orta Öğretime Yeniden Yapılanma Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde (s. 334-338)*, Ankara: MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- ÖZBEK, R., KAHYAOĞLU, M. ve ÖZGEN, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- ÖZDER, H., KONEDRALI, G. ve PERKAN, C. Z. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 253-275.
- PEHLİVAN, K. B. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- SARACALOĞLU, A. S., SERİN, O., BOZKURT, N. ve SERİN, U. (2004). Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler. *Çağdaş Eğitim*, 29(311), 16-27.

- SAYIN, S. (2005). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Eurasian Journal Of Education Research (Eğitim Araştırmaları)*, 19, 272-281.
- SLOCUM, M. C. (1974). Formula for Translation–that–Communicates. *Notes on Translation*, 53, 33–34.
- ŞENEL, H.G., DEMİR, İ., SERTELİN, Ç., KILIÇASLAN, A. ve KÖKSAL, A. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Eğitim Araştırmaları. *Eurasian Journal of Educational Research*, 15, 99-109.
- TAŞDEMİR, M. (1996). Dört Yıllık Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programının Değerlendirilmesi. *Çağdaş Eğitim*, 225, 24-27.
- TAVŞANCIL , E. (2006). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi. (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- TEMİZKAN, M. (2008). Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.
- TERZİ, A. R. ve Tezi, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- TOK, T. N. (1995). Türkiye’de Öğretmenin Statüsü. *Çağdaş Eğitim*, 15, 23–28.
- ÜSTÜNER, M. (2004). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme ve Günümüz Sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 63-82.